

København 22. november 2017

Aftale mellem Dansk Ornitologisk Forening og Miljø- og Fødevareministeriet om samarbejde om bevaring og overvågning af fugle 2018-2020

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) og Miljø- og Fødevareministeriet er enige om, at aftalen skal bidrage til, at der skal ske en målrettet og fokuseret indsats for at forbedre levevilkårene for fuglene. Dette gælder fuglearter, der er truede og sjældne eller i fare for at forsvinde fra Danmark. Samtidig lægges der vægt på en indsats for at følge bestandsudvikling og udbredelse hos de almindelige fuglearter. Desuden indsamles viden og gennemføres en indsats i tilknytning til EF-fuglebeskyttelsesområderne, så Danmark kan leve op til sine internationale forpligtelser og det nationale overvågningsprogram NOVANA.

Aftalen fastlægger således rammerne for samarbejdet mellem Miljø- og Fødevareministeriet og Dansk Ornitologisk Forening om tilvejebringelse og udnyttelse af data til brug for Miljø og Fødevareministeriet herunder udstilling af data i Artsportalen, rapportering og overvågning i henhold til EU's fuglebeskyttelsesdirektiv samt i konkrete sager. Desuden beskrives samarbejdet mellem Naturstyrelsen og Dansk Ornitologisk Forening.

Denne aftale indeholder konkrete initiativer, der skal bidrage til at sikre en overvågning af Danmarks almindelige fuglearter samt bidrage til en forbedret beskyttelse, herunder af arter der er omfattet af bilag 1 i EU's fuglebeskyttelsesdirektiv.

Aftalen gælder til udgangen af 2020 og bygger på en regelmæssig dialog mellem DOF og Miljø- og Fødevareministeriet både lokalt mellem DOF's lokalafdelinger og Miljø- og Naturstyrelsens lokale enheder og centralt mellem foreningen og miljøministeren, Miljøstyrelsen, Naturstyrelsen samt Miljø- og Fødevareministeriets rådgivere på fugleovervågningsområdet. Der kan efter behov nedsættes arbejdsgrupper til gennemførelse af aftalens enkelte punkter. For så vidt angår tilskud kan disse i henhold til bevillingsreglerne alene udbetales under forudsætning af, at der på de årlige finanslove er bevillingsmæssig dækning herfor.

Aftalen omfatter i øvrigt, at alle parter kan bruge hinandens fugledata mod kildeangivelse, og at DOF stiller sine data til rådighed for alle offentlige myndigheder og deres rådgivere.

Følgende konkrete projekter gennemføres:

1. Lokal dialog og medejerskab

Alle Naturstyrelsens lokale enheder er i dialog med lokalafdelingerne af DOF med henblik på at få gennemført forbedringer af levevilkårene for fugle. Der afholdes mindst ét årligt møde. DOF bidrager uden vederlag løbende med sin bedste viden om fuglebestandene om især redetræer for rovfugle, ravne, sortspætte og andre følsomme ynglefugle i de konkrete områder, til brug i Naturstyrelsens driftsplanlægning og digital registrering i de såkaldte pas-på skovkort.

2. Truede engfugle

Naturstyrelsen har i samarbejde med DOF og andre relevante parter udarbejdet en handlingsplan for de truede engfugle på deres vigtigste ynglelokaliteter i Danmark som et bidrag til at opnå forbedret status.

Miljø- og Fødevareministeriet vil fortsat arbejde på, at der gennemføres forbedringer af de engfugleområder, der ejes og/eller administreres af Naturstyrelsen, og af øvrige vigtige engfuglelokaliteter. Endelig samarbejdes der på at videregive information om god engfugleforvaltning og at gennemføre indsatspunkter i Natura-plejeplanerne for Naturstyrelsens enkelte fuglebeskyttelsesområder.

DOF leverer årlige yngleforekomster af Engryle, Brushane og Stor Kobbersneppe, i det omfang de forefindes i DOFbasen.

3. Hedehøg

Hedehøgen kategoriseres som moderat truet på den danske rødliste og er en sjælden dansk ynglefugl, der er omfattet af Fuglebeskyttelsesdirektivets bilag 1. Arten er i vidt omfang begyndt at anbringe reden i dyrkede marker, og ungerne er dermed i stor fare for at blive slået ihjel under høstarbejdet. DOF samarbejder lokalt med berørte kommuner, lodsejere og forpagtere med henblik på at sikre beskyttelse af hedehøgens reder på baggrund af registrering af rederne og information til lodsejere og forpagtere. DOF administrerer projektet og varetager feltarbejdet og står sammen med Sønderjysk Landboforening for den konkrete beskyttelse af reder/unger herunder lodsejerkontakt.

DOF forestår og afholder de administrative omkostninger ved projektledelsen og bidrager med supplerende frivilligt arbejde og en årsrapport for projektet, herunder redegørelse for afholdte udgifter. Miljø- og Fødevareministeriets tilskud anvendes primært til dækning af kørselsudgifter og aflønning af de personer, som udfører feltarbejdet med kortlægning og hegning af reder samt til administration.

4. Punkttællinger

DOF gennemfører punkttællingsprogrammet i overensstemmelse med rapporten "Overvågning af de almindelige fuglearter i Danmark 1975-2016" og sammenstiller data i en årlig rapport. DOF udarbejder indeks for forskellige arter og artsgrupper af fugle efter aftale med Miljø- og Fødevareministeriet bl.a. i forbindelse med den 4-årige tilstandsrapport om natur og miljø.

Samtidig vil bestandsudviklingsdata fra punkttællingsprogrammet anvendes i den danske EU rapportering, der fremsendes i 2019 for den række af almindelige danske fuglearter, der bliver tilstrækkeligt dækket i disse punkttællinger.

Derudover leverer DOF gennem BirdLife International/European Bird Census Council (EBCC) årligt data til brug for 2020/EU's biodiversitetsindikatorer frem mod 2020, for EU's "Farmland bird index" samt for de tilsvarende danske indeks, der anvendes i forskellige nationale sammenhænge. Indeks og data m.v. leveres af DOF på den ønskede måde, således at programmet kan bidrage til at oplyse om naturens tilstand efter behov samt opfylde Danmarks forpligtelser overfor EU og andre internationale fora m.v.. Miljø- og Fødevareministeriet og dets rådgivere har fri adgang til DOF's punkttællingsdata.

5. Frivillig fugleovervågning via DOFbasen

DOFbasen iværksat fra 2002 er Danmarks største fugledatabase og rummer ved udgangen af 2017 ca. 20 mio. fugleobservationer. Den årlige tilvækst er ca. 1,5 mio. observationer og er fortsat stigende. Mere end 2500 frivillige observatører inddaterer løbende deres observationer, ligesom frivillige er involveret i koordinering og kvalitetssikring af observationerne.

Det er aftalt, at Miljø- og Fødevareministeriet og dets rådgivere har fuld adgang og brugsret til overvågningsdata i DOFbasen, fx. i forbindelse med NOVANA-overvågningen af fugle og bevaringstiltag, Rødlisten, EU rapportering under fuglebeskyttelsesdirektivet som input i konkrete sager. DOF's fugledata skal kunne tilgås fra den fællesoffentlige naturdatabase under Danmarks Miljøportal og Artsportalen. Omkostninger ved dataoverførsel til den fællesoffentlige naturbase påhviler Miljø- og Fødevareministeriet.

Alle relevante myndigheder skal frit kunne hente relevante observationer og kunne kontakte de relevante personer. Miljø- og Fødevareministeriets brugsret omfatter registrerede data i DOFbasen i aftaleperioden fra det tidspunkt DOFbasen første gang blev en del af samarbejdet (dvs. perioden 2007-2020), og gælder også efter aftalens eventuelle ophør. Med udvikling af en Artsportal vil DOF-kvalitetssikrede data blive udstillet til Artsportalens brugere. Miljøstyrelsen og DOF samarbejder om, hvordan den konkrete tekniske dataudveksling skal foregå, herunder udveksling i Darwin Core format. DOFbasen skal altid fremgå som kilde og de til enhver til gældende retningslinjer for ejerskab af og brugsret til DOFbasens data er gældende. Brugsretten omfatter ikke umiddelbart hemmeligholdte data, bortset fra de data, der er leveret som kvalitetssikrede udtræk til NOVANA efter særlig aftale i forbindelse med seneste revision af det nationale overvågningsprogram.

Desuden får Miljø- og Fødevareministeriet og dets rådgivere adgang til DOF's netværk og til DOF's aktive hjælp til at finde tællere eller grupper af tællere til at dække specifikke områder eller til at finde frem til tællere, der er flyttet etc.

Miljø- og Fødevareministeriet og dets rådgivere kan bede DOF om at levere fagligt indspil i forbindelse med den danske EU rapportering 2019 (der udarbejdes en særskilt kontrakt vedr.

samarbejde mellem Miljøstyrelsen og DOF herom), samt gennemlæsning og kommentering af rapporter, rødlistor etc. og i forbindelse med sammenstilling af eksisterende data. Levering af landsdækkende bestandsvurderinger af sjældne og truede ynglefugle vil blive taget op i en eventuel ny aftale mellem Miljø- og Fødevareministeriet og DOF.

6. Overvågning af sjældne og truede ynglefugle til brug for den årlige NOVANA-fugleovervågning

Formålet er at sikre indsamling af yngledata om relevante truede og sjældne danske ynglefugle til NOVANA's ynglefugleovervågning. Ynglefugledata leveres årligt til Miljø- og Fødevareministeriet og dets rådgivere som et bidrag til ministeriets dataindsamling i forbindelse med NOVANA's fugleovervågning.

Der leveres på særlige udtræk yngledata for de af følgende arter, som indgår i ynglefugleovervågning under NOVANA 2017-21: Hedehøg, Mosehornugle, Perleugle, Sort stork, Vandrefalk, Fiskeørn, Kongeørn, Havørn, Hvid stork, Sorthovedet måge og Markpiber.

DOF etablerer et frivillignetværk af artscoordinatorer i Projekt Truede og Sjældne Ynglefugle for de arter nævnt ovenfor, der er omfattet af aftalen. Koordinatorerne står for koordinering af optællings-aktiviteter samt indsamling og kvalitetssikring af data.

De fremsendte oplysninger bør indeholde: Art, dato/år, lokalitet, antal syngende/ynglepar, lokalitetens center-koordinater (UTM), landsdel, evt. kommentarer samt observatør/bearbejder. Eventuelt behov for kontakt til individuelle observatører sker ved DOF's mellemkomst.

Data samles og sendes senest 1. december til Miljø- og Fødevareministeriet eller efter nærmere aftale med Miljøstyrelsen. De modtagne data er kvalitetssikrede efter reglerne for kvalitetssikring af data i DOFbasen.

Parterne er i øvrigt enige om at være i tæt dialog om optimering af dataleverancer set i forhold til Miljøstyrelsens og Naturstyrelsens brug af samme data, herunder muligheder for forbedret geografisk stedfæstelse af data og løbende kvalitetssikring på udvalgte data. En vigtig del af netværkskoordinationen omhandler at arbejde for større ensartethed i dataindsamlingen, hurtig og geografisk konkret rapportering i DOFbasen samt intern kvalitetssikring. DOF udreder selv de øvrige midler, der er nødvendige for driften af netværket.

7. Koordineringsgruppe

Parterne er enige om, at Miljø- og Fødevareministeren og DOF's formand mødes én gang om året for at gøre status over aftalen, og at der nedsættes en koordineringsgruppe, der skal forberede disse møder herunder en dagsorden. Koordineringsgruppen består af repræsentanter fra begge styrelser og DOF. Miljøstyrelsen tager initiativ til at koordinationsgruppen mødes mindst én gang om året.

.....
Esben Lunde Larsen
Miljø- og Fødevareminister

.....
Egon Østergaard
Formand DOF

Bilag 1 budget

Aftale	Årligt budget (kr.) ¹	NOVANA midler (kr.)	Jagttegn- midler (kr.)
1. Lokal dialog	-		
2. Truede engfugle	-		
3. Bidrag til Projekt Hedehøg	103.000		103.000
4. Bidrag til Punkttællinger	400.000	250.000	150.000
5. Bidrag til DOFbasen	350.000		350.000
6. Bidrag til NOVANA ynglefugle	250.000	250.000	
7. Koordinationsgruppe	-		
Total	1.103.000	500.000	603.000

¹ Budgettet nedskrives årligt med 2 % med udgangspunkt i et budget i 2018 på 1,103. mio. kr..